

31 augustus 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [adres] [woonplaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],
[(burgerlijke naam)]
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 14 februari 2012. Op 13 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 13 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. N.D. Geraads.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

2. De klacht

2.1. In de van augustus 1946 tot en met augustus 1947 is klager door aangeklaagde seksueel misbruikt.

Aangeklaagde was op dat moment hoofd van de [school] te [plaats].

De moeder van klager kon klager in die leeftijdsfase niet hanteren en vertrouwde aan het schoolhoofd de taak toe corrigerend opvoedkundig tegen klager op te treden.

Klager kreeg veel straf en moest vaak op woensdag- en zaterdagmiddag naar school terug komen. Op deze momenten werd klager bij wijze van strafmaatregel gedwongen de inktpotjes schoon te maken. Aangeklaagde hield toezicht op de werkzaamheden.

Klager werd geacht de inktpotjes af te drogen met afdroogdoekjes, welke aangeklaagde in de zak van zijn pij bewaarde. Klager moest de doekjes uit de diepe zak van de pij halen en werd zo, 'ongewild', gedwongen steeds het geslachtsdeel van aangeklaagde aan te raken. Ook kwam het voor dat aangeklaagde de hand van klager gebruikte om zichzelf te bevredigen.

Ook kwam het voor dat aangeklaagde klager bijles gaf op de woensdag- en zaterdagmiddag. Tijdens deze momenten van bijles kwam aangeklaagde zeer dicht tegen klager aan in de bank zitten, achter in de klas, waarbij aangeklaagde de benen van klager streelde en aangeklaagde met zijn hand in de broek van klager ging en klagers geslachtsdeel aanraakte.

Klager voelde op de momenten dat hij door aangeklaagde werd aangeraakt en werd gedwongen aangeklaagde aan te raken verwarring. Nog steeds voelt klager veel walging als hij terug denkt aan de gebeurtenissen, als ook de hete adem van aangeklaagde in zijn nek op de momenten dat hij met zijn wang dicht bij het gezicht van klager kwam.

- 2.2. Klager verwijt zijn moeder dat zij de signalen die klager afgaf niet heeft opgepikt en zich – kennelijk – nooit heeft afgevraagd waarom de studieresultaten van klager ineens drastisch kelderden. Zij heeft hierover in ieder geval nooit vragen gesteld. De verhouding tussen moeder en zoon is ernstig verstoord. Klager heeft eigenlijk nooit echt van zijn moeder gehouden en heeft zich tegen haar afgezet.

In zijn huwelijk met zijn toenmalige echtgenote, mevrouw [naam], speelde het misbruik door aangeklaagde een grote rol. Het seksueel misbruik is uiteindelijk één van de redenen geweest voor de scheiding tussen beiden.

Klager heeft lang getracht zijn gevoelens weg te stoppen. Hij is in de jaren 1966 en 1997 in een emotionele crisis geraakt, waarna hij in therapie is gegaan bij een psychotherapeut, te weten de heer [naam].

Het seksueel misbruik heeft veel gevolgen gehad voor klagers leven.

- 2.3. Klager vindt het belangrijk dat hij zijn verhaal kwijt kan, dat er naar hem wordt geluisterd, maar vooral ook dat zijn ervaringen worden meegenomen in het totale beeld van seksueel misbruik door dienaren van de Rooms Katholieke Kerk in de afgelopen decennia. Klager hoopt op erkenning en gerechtigheid.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[naam], Algemene Overste van de Congregatie Fraters CMM heeft in zijn reactie aangegeven dat hij naar vermogen onderzoek heeft verricht in de archieven van de Congregatie naar het leven van aangeklaagde en naar de feiten die klager in zijn klaagschrift heeft beschreven.

Voorts is hij in contact getreden met personen die met aangeklaagde hebben samengewerkt en/of hebben samengeleefd.

Het seksueel misbruik zou gedurende het schooljaar [periode] hebben plaatsgevonden op de [school] te [plaats].

Aangeklaagde is in [jaar] verplaatst naar [plaats] waar hij benoemd werd als hoofd van de [school]. In 1954 volgde een benoeming als hoofd van een lagere school te [plaats].

Over het gepleegde misbruik jegens klager is in de archieven geen concrete informatie te vinden.

Klager dient deze weergave niet te beschouwen als een ontkenning van de kant van de Congregatie. Op basis van het archiefonderzoek kan de Algemene Overste de klacht van klager bevestigen noch ontkennen.

Uit het feit dat de Congregatie geen informatie heeft kunnen vinden over seksueel misbruik in de archieven, noch van nog levende medebroeders wil de Algemene Overste niet opmaken dat hij geen geloof hecht aan wat klager heeft ervaren.

Indien het seksueel misbruik jegens klager heeft plaatsgevonden, dan had dit nooit mogen gebeuren. In ieder geval treft klager zelf in het geheel geen blaam over hetgeen hem is overkomen. Het is buitengewoon triest en beschamend om te moeten lezen dat hij door een medebroeder is misbruikt. Aangeklaagde heeft daarbij niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager.

De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik door aangeklaagde erkennen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen klager destijds is aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer 66 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager in zijn klacht heeft beschreven hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de klacht met zaaknummer 2012-T819 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd. Verder heeft de klachtencommissie kennisgenomen van de verklaring van mevrouw [naam] (de ex-vrouw van klager) inhoudende dat klager al in het begin van hun huwelijk over het misbruik door aangeklaagde heeft gesproken en de verklaring van de heer [naam] inhoudende dat klager in de jaren [periode] tijdens de therapie die hij bij de heer [naam] volgde heeft gesproken over het seksueel misbruik. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien acht de Klachtencommissie het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde aannemelijk.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik 9 à 10 jaar oud. Aangeklaagde was het schoolhoofd op de school van klager, een persoon waarop kinderen volledig moeten kunnen vertrouwen.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Algemene Overste [naam] heeft ter zitting namens de Congregatie het leed erkend en oprecht spijt betuigd.
- 4.6. Over het toekennen van een financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Congregatie kan klager, indien hij in aanmerking wenst te komen van een schadevergoeding, zich voor het verkrijgen van de schadevergoeding te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 31 augustus 2012 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste van de Fraters CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste van de Fraters CMM binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Algemene Overste van de Fraters CMM daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste van de Fraters CMM.